

(Voorlopige) verkiezingsprogramma's Tweede Kamerverkiezingen 2017

Passages (voorlopige) verkiezingsprogramma's 2017 - Verkiezingen Tweede Kamer	
VVD	Schade die als gevolg van gaswinning in Groningen en elders aan het eigendom van omwonenden ontstaat, moet worden gecompenseerd. De veiligheid voor de omwonenden bij de gasproductie moet bovendien altijd voorop staan. Als uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat de gaswinning daarvoor moet worden aangepast, dan doen we dat.
D66	<p>Gas speelt een, steeds kleiner wordende, rol in transitie</p> <p>D66 wil dat de gaswinning structureel laag blijft. Wij willen niet nog meer lasten en risico's afwentelen op Groningers. Door het afbouwen van de gaswinning in Groningen is de Nederlandse begroting al minder afhankelijk geworden van gaswinning. D66 wil dat gasinkomsten ingezet worden voor investeringen in verduurzaming en niet voor reguliere overheidsuitgaven. Daarom is op initiatief van D66 in navolging van Noorwegen het innovatiefonds opgericht.</p> <p>Nederland heeft een goede gasinfrastructuur en een sterke positie in de Europese gasrotonde: Nederland is een logistiek knooppunt van aardgas in Europa. Vanuit deze positie wordt ingezet op groen gas en de vervanging van elektriciteitsopwekking uit kolen door gas. Wij willen niet boren naar schaliegas in Nederland. De voordelen van schaliegas wegen niet op tegen de nadelen. Bovendien zou het pas rond 2040 echt een rol kunnen spelen, en dan moeten we wat D66 betreft al in belangrijke mate onafhankelijk zijn van gas.</p> <p>D66 wil geen nieuwe mijnbouwinstallaties in beschermde natuurgebieden (Natura2000 608 gebieden) en Unesco erfgoed. Zo beschermen we niet alleen de Waddenzee, maar ook de Veluwe, het Naardermeer en de Biesbosch. Winning ónder gebieden sluiten we niet uit, op voorwaarde dat de natuur er niet onder te lijden heeft.</p> <p>Gaswinning moet voor iedereen veilig zijn</p> <p>In Groningen moeten mensen even veilig kunnen wonen als in de rest van Nederland. Daarop moet de gaswinning worden aangepast. Mensen in Groningen hebben er niet om gevraagd, maar zitten wel met de gevolgen. D66 wil dat schade veroorzaakt door vormen van mijnbouw, zoals gaswinning, altijd vergoed wordt. Er moet één aanspreekpunt voor schade zijn, waar mensen terecht kunnen. Besluitvorming hierover moet onafhankelijk van de NAM plaatsvinden en er moet snel een onafhankelijk onderzoeksprogramma komen, zodat we voor besluiten over de gaswinning ook niet afhankelijk zijn van de informatie van de NAM. Daarnaast moet schade aan huizen vergoed en snel gerepareerd worden. Huizen, scholen, ziekenhuizen en dijken moeten veilig en duurzaam worden gemaakt. D66 wil in Groningen bijzondere aandacht voor het behoud van het cultureel erfgoed.</p>

	<p>Van fossiel gas naar duurzame warmte</p> <p>In Nederland zijn we gewend ons huis te verwarmen met gas. Er geldt zelfs een aansluitplicht van huizen op het gasnetwerk. Mensen willen echter niet per definitie gas, ze willen warmte. D66 wil de aansluitplicht op gas vervangen door een aansluitrecht op warmte. Warmtenetten worden net als gasnetten behandeld, als gesocialiseerde en gecontroleerde voorzieningen.</p>
PvdA	<p>De verhouding tussen lusten en lasten van de gaswinning in Groningen is de afgelopen decennia ontspoord. Terwijl heel Nederland flink heeft geprofiteerd van de jarenlange opbrengsten, lijden de bewoners in het bevingsgebied aan schades, verliezen sommigen huis en haard en verdrinken anderen in ellenlange procedures. Dat moet stoppen.</p> <p>De PvdA pleit in haar verkiezingsprogramma dat maandag wordt gepresenteerd voor een investeringsfonds voor Groningen, betaald uit de gasbaten. Met het fonds willen we investeren in de leefbaarheid van dorpen, werkgelegenheid en een duurzame economie. Zodat we de kosten en de baten eerlijk delen, en we investeren in de toekomst van Groningen.</p> <p>De gaskraan in Groningen is in de afgelopen kabinetsperiode voor het eerst significant verder dichtgedraaid, om recht te doen aan de veiligheid in het gebied. Wij willen dat de gaswinning in de komende tijd zo snel mogelijk zo ver mogelijk wordt teruggebracht. Dat doen we door de export van gas af te bouwen en de alternatieven voor laagcalorisch gas beter te benutten.</p> <p>De schadeafhandeling moet bij de NAM worden weggehaald en onder publieke verantwoordelijkheid plaatsvinden. Schade moet ruimhartig worden vergoed en huizen, scholen en monumenten preventief versterkt. Ook moet er onafhankelijk toezicht komen op de gaswinning, om de veiligheid van de Groningers te borgen.</p> <p>Groningen verdient perspectief. Eerder al was er onder dit kabinet al een forse investeringsimpuls naar aanleiding van het rapport van de Commissie Meijer, maar er moet meer gebeuren. Daarom stellen we voor om een derde van de opbrengst van de gaswinning te investeren in de regio. Dit fonds wordt voor de helft gebruikt voor investeringen in de regionale leefbaarheid. Groningers mogen hier zelf ideeën voor aandragen. En de andere helft van het fonds investeren we in duurzame energie in Nederland. En om die plannen zeker te stellen, garandeert het Rijk deze afspraak voor de komende tien jaar. Een forse investering in Groningen en de Groningers dus, zodat we onze welvaart eerlijk verdelen en de regio de steun krijgt die ze verdient.</p>
SP	<p>De hoeveelheid te winnen gas in het Groningerveld wordt verlaagd tot een veilig en verantwoord niveau. De NAM vergoedt de schade die door de gasboringen is veroorzaakt, wordt op afstand geplaatst bij de verdere afhandeling daarvan en speelt geen inhoudelijke rol meer bij verder onderzoek naar de gaswinning. De bewijslast van mijnbouwschade komt te liggen bij de exploitant.</p>

CDA	<p>Recht doen aan Groningen</p> <p>Heel Nederland heeft de afgelopen decennia geprofiteerd van het Gronings gas. Nu de lasten van de gaswinning zichtbaar worden, moeten we bereid zijn om de Groningers royaler te laten delen in de opbrengsten. De Groningers moeten daar net zo veilig kunnen wonen als in de rest van Nederland. Daarom moeten het kabinet en de NAM ervoor zorgen dat de inwoners en bedrijven in Groningen die schade lijden of hebben geleden door de gaswinning, volledig worden gecompenseerd. Investerings zijn nodig om ervoor te zorgen dat Groningen ook in de toekomst een vitale, leefbare provincie blijft met voldoende bedrijvigheid en werkgelegenheid.</p>
Christen Unie	<p>Gas minderen</p> <p>Gaswinning in de provincie Groningen heeft geleid tot een ernstige aantasting van de veiligheid en leefbaarheid. Ook immaterieel is de schade groot: steeds meer mensen kampen met gezondheidsproblemen en psychische klachten. De ChristenUnie wil snelle afbouw van de</p> <p>gaswinning, directe versterking van woningen op kosten van de NAM, onafhankelijke schadebeoordeling en ruimhartige compensatie voor gedupeerden.</p> <p>Onafhankelijk van aardgas.</p> <p>De verwarming van huizen en gebouwen is in 2035 voor 90% onafhankelijk van aardgas. De gaskraan in Groningen wordt zo snel mogelijk teruggedraaid. In 2018 gaat de gaswinning in Groningen terug naar 21 miljard kuub en in jaarlijkse stappen omlaag via 12 miljard kuub naar nul. De export van gas wordt afgebouwd. De conversiecapaciteit wordt uitgebreid om geïmporteerd gas om te zetten.</p> <p>Ruimhartige compensatie.</p> <p>De NAM komt met een ruimhartige compensatie voor waardedaling van woningen, voor versterking van woningen, scholen, bedrijven en dijken en voor investeringen in leefbaarheid. Er is bijzondere aandacht nodig voor het behoud en herstel van cultureel erfgoed in de provincie Groningen. In heel Nederland wordt mijnbouwschade adequaat vergoed na een onafhankelijke schadebeoordeling, dus ook in Drenthe, Friesland, Overijssel en Limburg.</p> <p>Opkoopregeling voor mensen in de provincie Groningen die vastzitten in een uitzichtloze situatie met een onverkoopbaar huis.</p> <p>Toekomstperspectief voor Groningen.</p> <p>De provincie wordt een voorloper bij de toepassing van innovatieve energietransitie en besparing. Dit levert een impuls voor de economie en werkgelegenheid op.</p> <p>Geen nieuwe winningslocaties voor olie of gas in Nederland en een afbouw van huidige winningsactiviteiten. Er komt een verbod op schaliegaswinning.</p>
PVV	Geen passage m.b.t. gaswinning
Groenli	De gaswinning in Groningen wordt teruggeschroefd naar maximaal 21 miljard kuub per

nks	<p>jaar. Indien het nodig is voor de veiligheid, gaat de winning nog verder omlaag. Proefboringen en gaswinningen in het Waddengebied worden niet toegestaan. Er worden geen vergunningen verstrekt voor boringen naar schaliegas, en geen nieuwe vergunningen voor boren naar steenkoolgas. Er komt een exit-strategie voor het winnen van fossiele brandstoffen: we gaan zo snel mogelijk af van het gebruik van gas. De toekomst van onze economie is groen. De verantwoordelijkheid voor economie, klimaat en energie moeten onder één bewindspersoon vallen. Daarom komt er een ministerie voor Klimaat en Duurzame Economie.</p> <p>Met een investeringsplan voor energiezuinige woningen worden Nederlandse huishoudens binnen een periode van vijftien jaar onafhankelijk van gas voor hun warmte- en stroomvoorziening. Woningcorporaties krijgen een investeringsplicht om bestaande huurwoningen energiezuiniger te maken. Alle nieuwbouw is binnen vijf jaar energieneutraal.</p>
50Plus	Gasboringen mogen nooit een bedreiging voor de bewoners zijn.
SGP	De benodigde financiële middelen voor waterveiligheid worden voor de lange termijn veilig gesteld via het Deltafonds. Laten wij onze ondergrondse rijkdom – aardgasbaten – omzetten in bovengrondse veiligheid.
Piraten partij	We sluiten zo snel mogelijk onze kolencentrales en er komen geen nieuwe kolencentrales of vergunningen voor nieuwe proefboringen naar fossiele brandstoffen. De gaswinning in Groningen dringen we verder terug.
VNL	Nog onbekend
Partij voor de Dieren	Nog onbekend
DENK	Nog onbekend